

att Kongl. Maj:t täcktes besluta sådan ändring i nu gällande nådiga Stadga för Rikets elementarläroverk, att den klassiska och den reala bildningslinien inom läroverken hållas i alla läroämnen förenade ända till 5:te klassen, och att tyska språket, såsom det första bland främmande språk, inträder såsom undervisningsämne först uti 3:dje klassen, latinet först uti 5:te och grekiskan först uti 6:te klassen.

N:o 34.

Ank. till Riksd. Kansli d. 27 Mars 1867, kl. 11 f. m.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 1) Utlåtande N:o 9, i anledning af en utaf Herr Siljeström, P. A., väckt motion (N:o 280), om rättighet för lärare vid sådana enskilda läroanstalter, som äro jemförliga med fullständiga eller femklassiga elementarläroverk, att åtnjuta tur- och tjänsteårsberäkning, samt om maturitetsexamens afläggande vid enskilda läroverk.

Såsom en billig uppmuntran åt de enskilda läroverken har motionären föreslagit.

1:o att de enskilda läroanstalter, hvilka i afseende på undervisning och lärjungeantal äro jemförliga med Statens fullständiga eller femklassiga elementarläroverk, må för sina lärare, såvida dessa för öfrigt äro behörigen kvalificerade och deras tjänstgöring jemförlig med lärarnes med Statens förenämnda läroverk, kunna göra anspråk på enahanda tur- och tjänsteårsberäkning, som vinnes genom motsvarande tjänstgöring i Statens skolor; med förbehåll, att de ifrågavarande enskilda läroverken underkastas behörig uppsigt af en, t. ex. af lärjungarnes för-

äldrar vald inspektor, hvilken i den ordning, som kommer att föreskrivas, bör afgifva årlig berättelse om skolans tillstånd och verksamhet m. m.; — samt

2:o att lärjungar, som från enskilda läroverk dimitteras till universitetet, må ega att, hvar och en vid den skola, der han studerat, undergå maturitets-examen, under vederbörlig kontroll af Statens tillsatte censorer; med förbehåll, att den ifrågavarande skolan sjelf bekostar de särskilda utgifter, som häraf kunna föranledas.

Ehuru det offentliga skolväsendet under de sednaste decennierna genom samverkan af de båda Statsmagterna vunnit en förut näppeligen anad utveckling, hvarigenom dessförinnan befintliga enskilda läroanstalter blifvit till stor del obeflögliga, har det dock visat sig att, särdeles i de större städerna, sistnämnda slags läroverk kunnat uppstå och trifvas vid sidan af äfven högt ansedda offentliga skolor. Utskottet, som hyser den åsigt, att den enskilda företagsamheten på skolans arbetsfält ingalunda bör undertryckas utan snarare uppmuntras, enär, för bibehållande af lif och frisk verksamhet på detta fält lika såväl som på industriens, ingenting är bättre än fri täflan. har derföre ansett de förslag, motionären framställt för höjandet och förbättrandet af de enskilda läroverken vara förtjenta af Kammarens uppmärksamhet.

Det torde vara allmänt bekant, att förkofringen af de enskilda läroanstalterna af ingenting i högre grad motverkas, än af svårigheten att vid dessa läroverk erhålla skicklige och duglige lärare. Äfven den mest nitiske och sitt kall bäst vuxne skolföreståndare hämmas i sin verksamhet af denna svårighet och nödgas ofta nog antaga mindre väl kvalificerade lärare, då han ingen annan ersättning har att erbjuda än den pekuniära, hvarföre hvar och en för den offentliga undervisningen kompetent lärare, med tanken fästad på betryggandet af sin framtid, äfven med någon ekonomisk uppoffring heldre än vid det enskilda söker anställning vid något af Statens läroverk.

Alldenstund de åtgärder, motionären föreslagit till afhjelpande af dessa olägenheter, synas ändamålsenliga och behofvet motsvarande, anser sig Utskottet böra förorda, att Kammaren, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med motionärens förslag, för sin del antager följande:

1:o att lärare vid enskilda läroanstalter, hvilka i afseende på undervisning och lärjungeantal äro jemförliga med Statens antingen fullständiga eller femklassiga elementarläroverk, må, såvida de genom aflagda prof, svarande mot den ifrågavarande lärarebefattningen, äro fullt kompetente att erhålla ordinarie anställning vid Statens elementarläroverk och deras tjenstgöring är jemförlig med lärarnes vid dessa läroverk, kunna göra anspråk på enahanda tur- och tjensteårs beräkning, som vinnes genom likartad tjenstgöring i Statens skolor

lor; med förbehåll, att de ifrågavarande enskilda läroverken underkastas enahanda uppsigt och kontroll som Statens elementarläroverk; och

2:o att lärjungar, hvilka blifvit undervisade vid enskilda skolor, som motsvara Statens fullständiga elementarläroverk, må ega att, hvar och en vid den skola der han undervisning åtnjutit, undergå maturitetsexamen enligt Kongl. Maj:ts nådiga Stadga angående afgangsexamen vid Rikets högre elementarläroverk af den 11 April 1862; med förbehåll, att den ifrågavarande skolan sjelf bekostar de särskilda utgifter, som häraf kunna föräledas.

Stockholm den 26 Mars 1867.

På Utskottets vägnar:

A. H. Fock,
Ordförande.

~~STOKHOLM DEN 26 MARS 1867~~
~~UTSKOTTETS~~